

HID - Drobilica

Godina IV, kolovoz 2007, br. 4

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Uvodnik

Poštovani čitatelji,

u Parizu je organiziran Europski dan promicanja profesionalnih kompetencija informacijskih i dokumentacijskih stručnjaka, a u ime HID-a na stručnoj raspravi aktivno je sudjelovala prof.dr. Tatjana Aparac-Jelušić. Iz njezinog izvješća se vidi gdje se trenutno nalazi projekt europskog certifikata za informacijske i dokumentacijske stručnjake i što još treba poduzeti da bi on potpuno zaživio u praksi i počeo pozitivno utjecati na naše profesionalne karijere.

Sabor je prije odlaska na odmor bio vrijedan pa su doneseni brojni zakoni od kojih ovdje predstavljamo one o tajnosti podataka, informacijskoj sigurnosti i audiovizualnim djelatnostima, koji će sigurno utjecati na rad dijela informacijskih i dokumentacijskih stručnjaka u nas. Vezano uz to, podsjećamo na veliki posao koji je obavila HIDRA i učinila sve važeće propise u Republici Hrvatskoj dostupnim u punom tekstu u elektroničkom obliku. Prije ljeta su održani i 9. dani specijalnih knjižnica s temom uvođenja Voyagera u naše knjižnice, a autorski intonirano izvješće Mirjane Mihalić dočarava veliki interes i značaj te teme za našu knjižničarsku zajednicu.

S poštovanjem,

Ivo Tokić

Sadržaj

Europski dan profesionalnih kompetencija informacijskih i dokumentacijskih stručnjaka.....	Str. 2
Zakon o tajnosti podataka.....	3
Zakon o informacijskoj sigurnosti	4
Zakon o audiovizualnim djelatnostima	5
Hrvatsko zakonodavstvo dostupno u punom tekstu u elektroničkom obliku	6
Čita se više nego 1970-tih	7
9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica	7
Međunarodni stručni skup "Audiovizualna građa i nasljeđe"	8

Europski dan promicanja profesionalnih kompetencija informacijskih i dokumentacijskih stručnjaka Pariz, 15. lipnja 2007.

U organizaciji francuske Udruge profesionalnih djelatnika u polju informacije i dokumentacije (L'Association des professionnels de l'Information et de la Documentation – ADBS) održan je u Parizu, 15. lipnja 2007., Europski dan promicanja profesionalnih kompetencija informacijskih i dokumentacijskih stručnjaka. Glavna tema stručne rasprave bio je europski certifikat za informacijske i dokumentacijske stručnjake odnosno primjena i dalji rad na Europskom vodiču.

Na raspravu su pozvani predstavnici svih nacionalnih informacijskih i dokumentacijskih udruga koje su surađivale na izradi, prijevodima odnosno primjeni Europskog vodiča, a nazočni su bili svi osim predstavnika njemačkog udruženja (DGI) i to: *Tatjana Aparac-Jelušić (HID – Hrvatska), Michèle Battisti (ADBS), Jarmula Burgetova (SKIP – Republik Češka), Jean-François Cosandier (GRD – Švicarska), Fatima Crespo (INCITE – Portugal), Miroslava Faitova (SKIP – Republika Češka), Isabelle Gautheron (ADBS), Ilona Hegykozi (OSZK – Mađarska), Claudine Masse (ADBS), Jean Meyriat (ADBS), Jean Michel (ADBS), Florin Rotaru (ABIDOR – Rumunjska), Odete Santos (INCITE – Portugal), Domenico Scavetta (AIDA – Italije), Isabelle Somville-Cornet (ABD-BVD – Belgija), Eric Sutter (ADBS), Heather Taylor (CILIP – Ujedinjeno Kraljevstvo), Carlos Tejada (SEDIC – Španjolska), Dominique Vignaud (ADBS).*

Sastanak se odvijao u dva dijela. Prijepodnevi termin posvećen je bio pitanjima vezanim uz proces implementacije Europskog vodiča, osobito u odnosu na načine i sredstva da se ubrza njegova primjena, širenju EURODOC Konzorcija te strateškim pitanjima provedbe projekta.

Zaključci prvoga dijela rasprave:

- potrebno je nastaviti sa započetim aktivnostima na ažuriranju Europskog vodiča i inicirati rad na sličnim korisnim pomagalima
- potrebno je intenzivirati napore u pravcu lobiranja prema vladama u zemljama članicama, a osobito prema tijelima odgovornima za obrazovanje
- potrebno je uspostaviti mehanizme za stalnu i ažurnu razmjenu informacija
- potrebno je inicirati i organizirati nastavak luksemburškog skupa (održanog 2004.) tijekom 2008. godine
- potrebno je snažnije nastojati na uključivanju ostalih europskih zemalja čemu bi mogla pridonijeti i suradnja s ECIA-om, EBLIDA-om i EUCLID-om.

Poslijepodnevna rasprava bila je u cijelosti posvećena sadržaju Europskog vodiča odnosno njegovim mogućim doradama, promjenama i novim idejama. Prisutni predstavnici zemalja članica izvijestili su o dotadašnjem djelovanju vezanome uz Europski vodič (prijevod, primjeri primjene, uočeni problemi i slično). Rasprava je dotaknula probleme provedbe i praćenja te korištenja dostupnih podataka o stanju u pojedinim zemljama, a uslijedila je vrlo živa rasprava o mogućem izgledu novoga izdanja Europskog vodiča i reviziji njegovih pojedinih dijelova. Pritom je posebno istaknut problem ažuriranja Europskog vodiča – da li samo nekih njegovih dijelova ili cjelovitog teksta, što se događa u odnosu na druge zemlje ako jedna zemlja ugradi neki novi dio, tko će biti odgovoran za službenu inačicu dokumenta odnosno što će se uopće smatrati službenim dokumentom nakon provedenih izmjena?

Nakon rasprave zaključeno je:

- da će službena inačica Europskog vodiča biti postojeći dokument sve do 2009., kada se planira njegovo novo izdanje
- da će se sve promjene koje se u međuvremenu budu događale u odnosu na službenu inačicu Europskog vodiča smatrati nacrtima
- da će koordinaciju svih aktivnosti preuzeti ADBS u suradnji s timom za suradnju
- Konzorcij, koji trenutno ima tri člana (predstavnici DGI-a, SEDIC-a i ADBS-a) imat će 12 članova, a glavne će mu zadaće biti vezane uz ažuriranje Europskog vodiča i prikupljanje podataka o njegovoj primjeni
- za potrebe praćenja procesa ažuriranja Europskog vodiča i pripremu njegova novog izdanja koristi će se wicky kojim će upravljati skupina od tri predstavnika zemalja članica s jednogodišnjim mandatom – prvu skupinu čine predstavnici Francuske, Belgije i Rumunjske.

Sa stajališta HID-a i njegovih dosadašnjih nastojanja, njegova predstavnica na sastanku istaknula je da su svi dokumenti prevedeni na hrvatski jezik, ali da se dalje nije ništa poduzimalo jer se očekuje daljnji razvoj situacije vezano uz nastavak projekta. Ono što hrvatski HID posebno zanima odnosi se na prihvaćanje i status Europskog vodiča u ostalim zemljama, osobito u odnosu na način njegova prihvaćanja, kao i na osiguravanje mehanizama za njegovo službeno prihvaćanje te ugrađivanje u nomenklaturu zvanja i priznavanja viših zvanja. Također, hrvatske informacijske i dokumentacijske stručnjake zanima imaju li već zemlje poput Francuske i Njemačke iskustva u odnosu na reciprocitet

priznavanja diploma i potvrda o uspješno završenom profesionalnom usavršavanju slijedom preporuka iz Europskog vodiča, jesu li ugradile preporučene stručne kvalifikacijske zahtjeve u kataloge zanimanja i jesu li uspostavile kriterije za vrednovanje stručnih kompetencija u odnosu na plaće zaposlenika. Naposlijetku, zanimale su nas moguće obveze prema CERTIDOC-u ako odlučimo osnovati hrvatsku komisiju za priznavanje stručnih kompetencija slijedom preporuka iz Europskog vodiča.

Nažalost, na većinu postavljenih pitanja nije bilo odgovora. Razvidno je bilo, međutim, da je primjena Europskog vodiča u svim zemljama tek u inicijalnoj fazi (prijevodi na nacionalne jezike, upoznavanje profesionalne zajednice s ciljevima i obilježjima Europskog vodiča, započete rasprave s nacionalnim upravnim tijelima, i slično). Španjolska je, primjerice, istaknula nastojanja na usklađivanju preporuka iz Europskog vodiča s dokumentima proizašlim iz preporuka bolonjskog procesa; Italija je posebno naglasila uspješno upoznavanje većeg broja profesionalnih udruga s preporukama iz Europskog vodiča koje je inicirala njihova nacionalna udruga AIDA; Švicarska je otišla korak dalje osnovavši nacionalni komitet za priznavanje certifikata, kao i CILIP u Ujedinjenom Kraljevstvu koji je pripremio program priznavanja certifikata za javnu raspravu i osnažio suradnju s ELIA-om te Američkom udrugom knjižnica, ALA-om.

Čini se da u Hrvatskoj predstoji izrada plana usustavljanja suradnje udruga u polju informacijskih znanosti kako bi se zajedničkim naporima pridonijelo ugrađivanju vrijednih preporuka iz Europskog vodiča u očekivani Pravilnik o akademskim zvanjima te dogovorio način vrednovanja stručnih kompetencija u postupcima priznavanja stručnih stupnjeva odnosno nagrađivanja zaposlenih informacijskih stručnjaka

Tatjana Aparac-Jelušić

Zakoni

Zakon o tajnosti podataka

U Narodnim novinama br. 79, od 30. srpnja 2007. g., <http://www.nn.hr/sluzbeni-list/sluzbeni/index.asp> objavljen je Zakon o tajnosti podataka (kojim se utvrđuju pojam klasificiranih i neklasificiranih podataka, stupnjevi tajnosti, postupak klasifikacije i deklasifikacije, pristup klasificiranim i neklasificiranim podacima, njihova zaštita i nadzor nad provedbom Zakona. Zakon se primjenjuje na državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima te pravne i fizičke osobe koje, u skladu s ovim Zakonom, imaju pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- podatak je dokument, odnosno svaki napisani, umnoženi, nacrtani, slikovni, tiskani, snimljeni, fotografirani, magnetni, optički, elektronički ili bilo koji drugi zapis podatka, saznanje, mjera, postupak, predmet, usmeno priopćenje ili informacija, koja s obzirom na svoj sadržaj ima važnost povjerljivosti i cjelovitosti za svoga vlasnika,
- klasificirani podatak je onaj koji je nadležno tijelo, u propisanom postupku, takvim označilo i za koji je utvrđen stupanj tajnosti, kao i podatak kojeg je Republici Hrvatskoj tako označenog predala druga država, međunarodna organizacija ili institucija s kojom Republika Hrvatska surađuje,
- neklasificirani podatak je podatak bez utvrđenog stupnja tajnosti, koji se koristi u službene svrhe, kao i podatak koji je Republici Hrvatskoj tako označenog predala druga država, međunarodna organizacija ili institucija s kojom Republika Hrvatska surađuje,
- klasifikacija podatka je postupak utvrđivanja jednog od stupnjeva tajnosti podatka s obzirom na stupanj ugroze i područje ovim Zakonom zaštićenih vrijednosti,
- deklasifikacija podatka je postupak kojim se utvrđuje prestanak postojanja razloga zbog kojih je određeni podatak klasificiran odgovarajućim stupnjem tajnosti, nakon čega podatak postaje neklasificiran s ograničenom uporabom samo u službene svrhe.

Stupnjevi tajnosti klasificiranih podataka su:

- *vrlo tajno*,
- *tajno*,
- *povjerljivo*,
- *ograničeno*.

U postupku klasifikacije podatka vlasnik podatka dužan je odrediti najniži stupanj tajnosti koji će osigurati zaštitu interesa koji bi neovlaštenim otkrivanjem tog podatka mogli biti ugroženi. Ukoliko

klasificirani podatak sadrži određene dijelove ili priloge, čije neovlašteno otkrivanje ne ugrožava vrijednosti zaštićene ovim Zakonom, takvi dijelovi podatka neće biti označeni stupnjem tajnosti.

Klasificiranje podataka stupnjevima tajnosti „*vrlo tajno*“ i „*tajno*“ mogu provoditi: Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik Hrvatskog sabora, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministri, Glavni državni odvjetnik, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH i čelnici tijela sigurnosno-obavještajnog sustava RH te osobe koje oni za tu svrhu ovlaste. Klasificiranje podataka stupnjevima tajnosti „*povjerljivo*“ i „*ograničeno*“, pored navedenih osoba, mogu provoditi i čelnici ostalih državnih tijela.

Pristup klasificiranim podacima imaju osobe kojima je to nužno za obavljanje poslova iz njihovog djelokruga te koje imaju izdano Uvjerenje o obavljenoj sigurnosnoj provjeri (certifikat). Zahtjev za izdavanje certifikata podnosi se, u pisanom obliku, Uredu Vijeća za nacionalnu sigurnost. Zahtjev sadrži: ime i prezime osobe, dužnost ili poslove u okviru kojih pristupa klasificiranim podacima i stupanj tajnosti za koji se traži certifikat. Certifikat se izdaje za stupnjeve tajnosti „*vrlo tajno*“, „*tajno*“ i „*povjerljivo*“ na rok od pet godina. Certifikat se ne označava stupnjem tajnosti već predstavlja neklasificirani podatak. Certifikat izdaje Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost na temelju ocjene o nepostojanju sigurnosnih zapreka za pristup klasificiranim podacima. Postojanje sigurnosnih zapreka utvrđuje se na temelju sigurnosne provjere koju obavlja nadležna sigurnosno-obavještajna agencija.

Pristup klasificiranim podacima bez certifikata imat će u okviru obavljanja poslova iz njihovog djelokruga saborski zastupnik, ministar, državni tajnik središnjega državnog ureda, sudac i Glavni državni odvjetnik. Ove su osobe iz stavka dužne, prije pristupanja klasificiranim podacima, potpisati izjavu Uredu Vijeća za nacionalnu sigurnost kojom potvrđuju da su upoznati s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa kojima se uređuje zaštita klasificiranih podataka te se obvezuju raspolagati klasificiranim podacima sukladno navedenim propisima.

Dužnosnici i zaposlenici državnih tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba s javnim ovlastima, kao i pravne i fizičke osobe koje ostvare pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima, dužni su čuvati tajnost klasificiranog podatka za vrijeme i nakon prestanka obavljanja dužnosti ili službe, sve dok je podatak utvrđen jednim od stupnjeva tajnosti ili dok se odlukom vlasnika podatka ne oslobode obveze čuvanja tajnosti.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost provodi nadzor nad postupcima klasifikacije i deklasifikacije podataka, načinom ostvarivanja pristupa klasificiranim i neklasificiranim podacima, provedbi mjera za zaštitu pristupa klasificiranim podacima te izvršavanja obveza proizašlih iz međunarodnih ugovora i sporazuma o zaštiti klasificiranih podataka.

Živana Heđbeli

Zakon o informacijskoj sigurnosti

U Narodnim novinama br. 79, od 30. srpnja 2007. g., <http://www.nn.hr/sluzbeni-list/sluzbeni/index.asp> objavljen je Zakon o informacijskoj sigurnosti kojim se utvrđuje pojam informacijske sigurnosti, mjere i standardi informacijske sigurnosti, područja informacijske sigurnosti, te nadležna tijela za donošenje, provođenje i nadzor mjera i standarda informacijske sigurnosti. Zakon se primjenjuje na državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na pravne osobe s javnim ovlastima, koje u svom djelokrugu koriste klasificirane i neklasificirane podatke, te na pravne i fizičke osobe koje ostvaruju pristup ili postupaju s klasificiranim i neklasificiranim podacima.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

- Informacijska sigurnost je stanje povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti podatka, koje se postiže primjenom propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti te organizacijskom podrškom za poslove planiranja, provedbe, provjere i dorade mjera i standarda.
- Mjere informacijske sigurnosti su opća pravila zaštite podataka koja se realiziraju na fizičkoj, tehničkoj ili organizacijskoj razini.
- Standardi informacijske sigurnosti su organizacijske i tehničke procedure i rješenja namijenjena sustavnoj i ujednačenoj provedbi propisanih mjera informacijske sigurnosti.
- Područja informacijske sigurnosti predstavljaju podjelu informacijske sigurnosti na pet područja s ciljem sustavne i učinkovite realizacije donošenja, primjene i nadzora mjera i standarda informacijske sigurnosti.
- Sigurnosna akreditacija informacijskog sustava je postupak u kojem se utvrđuje osposobljenost nabrojanih tijela i pravnih osoba za upravljanje sigurnošću informacijskog sustava, a provodi se utvrđivanjem primijenjenih mjera i standarda informacijske sigurnosti.
- Informacijski sustav je komunikacijski, računalni ili drugi elektronički sustav u kojem se podaci obrađuju, pohranjuju ili prenose, tako da budu dostupni i upotrebljivi za ovlaštene korisnike.

Mjere i standardi informacijske sigurnosti utvrđuju se za klasificirane i neklasificirane podatke. Mjere i standardi informacijske sigurnosti utvrđuju se sukladno stupnju tajnosti, broju, vrsti te ugrozama klasificiranih i neklasificiranih podataka na određenoj lokaciji. Za klasificirane podatke stupnja tajnosti „Povjerljivo“, „Tajno“ i „Vrlo tajno“, trajno se provodi sigurnosna prosudba ugroza.

Mjere i standardi informacijske sigurnosti obuhvaćaju:

- nadzor pristupa i postupanja s klasificiranim podacima,
- postupanje prilikom neovlaštenog otkrivanja i gubitka klasificiranih podataka,
- planiranje mjera prilikom izvanrednih situacija,
- ustrojavanje posebnih fondova podataka za podatke klasificirane u Republici Hrvatskoj te za klasificirane podatke koje je predala druga država, međunarodna organizacija ili institucija s kojom Republika Hrvatska surađuje.

Mjere i standardi informacijske sigurnosti za zaštitu neklasificiranih podataka utvrđuju se u skladu s mjerama i standardima zakonom propisanim za zaštitu osobnih podataka građana.

Područja informacijske sigurnosti za koja se propisuju mjere i standardi informacijske sigurnosti su:

- sigurnosna provjera - područje informacijske sigurnosti u okviru kojeg se utvrđuju mjere i standardi informacijske sigurnosti koji se primjenjuju na osobe koje imaju pristup klasificiranim podacima,
- fizička sigurnost - područje informacijske sigurnosti u okviru kojeg se utvrđuju mjere i standardi informacijske sigurnosti za zaštitu objekta, prostora i uređaja u kojem se nalaze klasificirani podaci,
- sigurnost podatka - područje informacijske sigurnosti za koje se utvrđuju mjere i standardi informacijske sigurnosti koje se primjenjuju kao opće zaštitne mjere za prevenciju, otkrivanje,
- sigurnost informacijskog sustava - područje informacijske sigurnosti u okviru kojeg se utvrđuju mjere i standardi informacijske sigurnosti klasificiranog i neklasificiranog podatka koji se obrađuje, pohranjuje ili prenosi u informacijskom sustavu te zaštite cjelovitosti i raspoloživosti informacijskog sustava u procesu planiranja, projektiranja, izgradnje, uporabe, održavanja i prestanka rada informacijskog sustava.,
- sigurnost poslovne suradnje- područje informacijske sigurnosti u kojem se primjenjuju propisane mjere i standardi informacijske sigurnosti za provedbu natječaja ili ugovora s klasificiranom dokumentacijom koji obvezuju gore nabrojane pravne i fizičke osobe.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost je središnje državno tijelo za informacijsku sigurnost koje koordinira i usklađuje donošenje i primjenu mjera i standarda informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj i u razmjeni klasificiranih i neklasificiranih podataka između Republike Hrvatske i stranih zemalja i organizacija. Zavod za sigurnost informacijskih sustava je središnje državno tijelo za tehnička područja sigurnosti informacijskih sustava u tijelima i pravnim osobama, a obavlja poslove sigurnosne akreditacije informacijskih sustava u suradnji s Uredom Vijeća za nacionalnu sigurnost. CERT je nacionalno tijelo za prevenciju i zaštitu od računalnih ugroza sigurnosti javnih informacijskih sustava u Republici Hrvatskoj. CERT je zasebna ustrojstvena jedinica koja se ustrojava u Hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj mreži (CARNet).

Živana Heđbeli

Zakon o audiovizualnim djelatnostima

U Narodnim novinama br. 76 od 23. srpnja 2007. g. <http://www.nn.hr/sluzbeni-list/sluzbeni/index.asp> objavljen je Zakon o audiovizualnim djelatnostima kojim se uređuje obavljanje, organiziranje i financiranje audiovizualnih djelatnosti kao temeljne sastavnice suvremene kulture, poticanje hrvatskog audiovizualnog stvaralaštva i distribucije, promicanje kinoprikazivalaštva te komplementarnih djelatnosti, a osobito zaštita i proučavanje audiovizualne baštine kao i prikazivanje hrvatskih audiovizualnih djela u zemlji i inozemstvu.

Audiovizualne djelatnosti od interesa su za Republiku Hrvatsku, a potiče se razvitak audiovizualnih djelatnosti i promicanje audiovizualnog stvaralaštva na međunarodnoj razini, očuvanje vrijednosti nacionalne kinematografije te ustanovljuje i razvija sustav potpora razvoju audiovizualnih djelatnosti, zaštita prava i interesa gledatelja, kao i stvaranje uvjeta za koprodukciju. U obavljanju audiovizualnih djelatnosti posebno se skrbi o očuvanju hrvatskog jezika i kulturnog identiteta u europskom i svjetskom kontekstu sukladno načelima kulturne raznolikosti te zaštititi djece i mladih, ravnopravnosti spolova, rasa i nacionalnih manjina.

Audiovizualna djela su igrani i dokumentarni filmovi, animirani filmovi, alternativni filmovi, eksperimentalni filmovi te sva druga audiovizualna djela, koja su umjetnički i autorski izraz bez obzira na tehnologiju kojom su nastala, podlogu na kojoj su fiksirana te način na koji se prikazuju.

Komplementarne djelatnosti su zaštita audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost, filmske festivale i druge audiovizualne manifestacije, te djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture, programe promocija i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela, međunarodnu suradnju, proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti, izdavaštvo u području audiovizualnih djelatnosti, programe stručnog usavršavanja i programe audiovizualnih udruga i organizacija.

U svrhu sustavnog poticanja audiovizualnog stvaralaštva u Republici Hrvatskoj ovim Zakonom osniva se Javna ustanova Hrvatski audiovizualni centar koji, između ostalog, obavlja:

- referalno-dokumentacijsku djelatnost za audiovizualne djelatnosti u Republici Hrvatskoj,
- zadaće i aktivnosti u provedbi programa Europske unije i Vijeća Europe iz područja audiovizualnih djelatnosti
- potiče zaštitu, prikazivanje i proučavanje audiovizualne baštine.

Vlasnici i drugi imatelji audiovizualnih djela i drugog filmskog gradiva od povijesnoga, umjetničkog, kulturnog i znanstvenog značenja ili od značenja za razvoj kinematografije dužni su poduzimati trajne mjere za njihovu zaštitu i očuvanje. Audiovizualna djela i drugo filmsko gradivo štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i arhivskoga gradiva.

Živana Heđbeli

Hrvatsko zakonodavstvo dostupno u punom tekstu u elektroničkom obliku

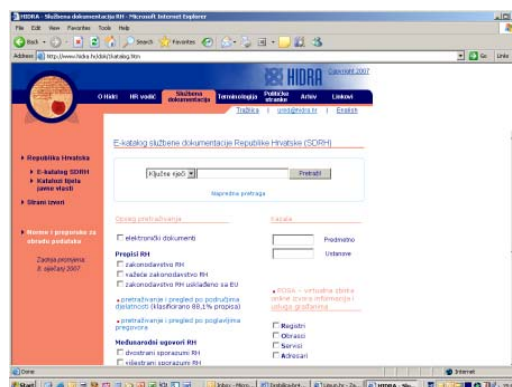
HIDRA - Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija, objavila je elektroničku verziju važećih propisa Republike Hrvatske koji su stupili na snagu prije 1990. godine. Originalni (skenirani) tekstovi propisa, s izmjenama i dopunama dostupni su u PDF obliku putem interneta, odnosno e-Kataloga SDRH na adresi <http://www.hidra.hr/dok/1katalog.htm> (izborom važećeg zakonodavstva RH). Time je po prvi puta omogućena online dostupnost cjelokupnom važećem zakonodavstvu Republike Hrvatske.

HIDRA jedina u Republici Hrvatskoj omogućava pristup svim tekstovima cjelokupnoga važećeg hrvatskog zakonodavstva u elektroničkom obliku. Naime, važeći propisi koji su stupili na snagu od 1990.

godine do danas dostupni su na internetskim stranicama Narodnih novina, no nedostajali su još uvijek važeći propisi koji su donešeni prije 1990. i koje je trebalo tražiti u starim svescima službenih listova nekadašnje države, starima i do 60 godina (Službeni list FNRJ, Službeni list SFRJ, Narodne novine SRH). Prema trenutno važećem stanju zakonodavstva Republike Hrvatske, na snazi je još ukupno 540 propisa usvojenih u vrijeme nekadašnje SFRJ. Od toga broja 402 propisa objavljena su u službenim listovima FNRJ i SFRJ, a 138 propisa u Narodnim novinama SRH. Najstariji, još uvijek važeći propis bivše države, datira iz 1947. godine. Svi originalni tekstovi tih propisa su skenirani i dostupni u PDF formatu.

HIDRA je realizacijom ovoga projekta dala važan doprinos ostvarenju strateških ciljeva Vlade Republike Hrvatske na povećanju javne dostupnosti službene dokumentacije Republike Hrvatske, na postupku optimizacije nacionalnih propisa u okviru projekta HITROREZ, na povećanju transparentnosti, olakšavanju i ubrzanju rada tijela javne vlasti te na dugoročnom čuvanju službenih dokumenata.

Priopćenje: Hidra

Čita se više nego 1970-tih

Prema nalazima istraživača sa Sveučilišta u Manchesteru, nasuprot očekivanjima, knjige su danas, nasuprot očekivanjima, sve popularnije. Njihovo istraživanje analizira situaciju u pet zemalja (Velika Britanija, Francuska, Nizozemska, Norveška, SAD) kakva je bila 1975. godine i usporedilo je s prijelazom u 21. stoljeće. Zaključak je da se u ovo užurbano elektroničko doba zapravo čita sve više. Čitaju se i novine i magazini, ali najviše se čitaju knjige i to za 17 % više nego sedamdesetih godina. Žene čitaju više nego muškarci. Produljilo se i prosječno vrijeme čitanja. Na primjer, u Velikoj Britaniji se ranije dnevno čitalo knjigu prosječno tri minute, a sada sedam minuta, u SAD-u se čitanje produljilo s pet na sedam minuta, dok Francuska višestruko nadmašuje ostale zemlje: nekada se čitalo deset, a danas čak osamnaest minuta dnevno. Kao moguća objašnjenja za ovu pojavu istraživači navode ne samo činjenicu da su danas knjige jeftinije i dostupnije čitateljima, nego naglašavaju posebno veću fragmentiranost suvremenog života nego što je to ranije bio slučaj. Radi se o tome da su brojne obaveze koje ljudi obavljaju tijekom dana povezane na neki način s drugim osobama ili poslovima. Putovanja, odlazak i povratak s posla, odlazak po djecu u školu ili vođenje djece na njihove aktivnosti, poslovni sastanci i slični događaji povezani su nerijetko s čekanjima koje onda mnogi ispunjavaju čitanjem. Praksa je potvrdila da što je vrijeme više fragmentirano, to se više čita, neovisno o stupnju naobrazbe.

Prema BBC News, priredio Ivo Tokić

Skupovi

9. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica: Iskorak prema novom knjižničnom sustavu Voyager Opatija, 13.-16.5.2007.

Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica održani su deveti put u Opatiji u organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva, Sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Sveučilišne knjižnice Rijeka. Ovogodišnji skup je bio posvećen uvođenju integriranog knjižničnog sustava knjižničnog paketa Voyager u knjižnice u sustavu znanosti i visokog školstva. Naslov skupa "*Iskorak prema novom knjižničnom sustavu Voyager*" privukao je brojne sudionike.

Skup je započeo okruglim stolom organiziranim na poticaj komisija u sastavu sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice o primjeni Pravilnika o matičnoj djelatnosti u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama. Unatoč zanimljivoj raspravi, sučeljavanju mišljenja i različitim tumačenjima pravilnika, nije donesen zaključak zbog čega se ta djelatnost ne provodi. Iako od strane knjižničara postoji i izražena je potreba za matičnom djelatnosti, prema mišljenju Maje Jokić iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, trebalo bi je ukinuti i zamijeniti konzorcijskom suradnjom među knjižnicama. Zanimljivo je da smo iz izlaganja u posterskoj sekciji saznali da se matična djelatnost u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama u Srbiji uspješno obavlja.

Izlaganje Dubravke Skender, voditeljice implementacije Voyagera iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, *O projektu Voyager u NSK za sve knjižnice u sustavu znanosti i visokog obrazovanja*, ostalo je na mnogima već poznatim činjenicama o namjeri da se Voyager implementira u knjižnice u sustavu znanosti i visokog školstva. Izlaganje nije donijelo očekivano: jasno definirane vremenske termine i način na koji će se implementacija provesti, kao ni tko će i kada provoditi edukaciju knjižničara koji će na implementaciji raditi.

Annu Jauhainen, Helsinki University Library, u izlaganju *Sharing resources with Voyager*, govorila je o finskim iskustvima u radu s Voyagerom, a Marina Mihalić iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu o *Smjernicama i preporukama za rad u sustavu visokoškolskih knjižnica u Hrvatskoj*. Za

izlaganje Maje Batinice s novozelandskog sveučilišta u Aucklandu, *Voyager from down-under: the University of Auckland Library voyage*, o konkretnom iskustvu u radu s Voyagerom, iskazan je veliki interes te je njeno izlaganje nastavljeno i slijedeći dan. Dijana Machala, NSK Zagreb predstavila je *Funkcionalne postavke WebPAC-a NSK temeljenog na knjižničnom programskom paketu Voyager*.

Sa zanimanjem je očekivana radionica Hrvoja i Silvane Brozović *Migracija podataka u MARC 21/Voyager i iskustva*, ali zbog tehničkih problema s opremom nije prikazan način na koji će se odvijati migracija podataka u MARC21.

Vesna Golubović govorila je o modulu međuknjižnične posudbe u Voyageru, Sonja Avalon o modulu nabave, a Dorica Blažević i Vesna Hodak pokazale su rad u modulu Voyagera za katalogiziranje. Marina Vinaj iz knjižnice Muzeja Slavonije prikazala je *Mogućnosti nabave i međuknjižnične posudbe na primjeru Muzeja Slavonije*.

Na skupu su se predstaviti nakladnici i dobavljači informacijskih izvora sa svojim proizvodima. Voja Milovanović iz EBSCO, predstavio je *EBSCO E-journal Services*. Alan Oliver govorio je o novim programskim paketima i razvoju usluga Ex libris-a (SFX, MataLib, DigiTool, Primo, Verde, Journals Onsite). U izlaganju *Ex Libris and Voyager: moving forward*, upoznao nas je s politikom Ex librisa da programski paket Voyager više ne prodaje u Europi, već samo na američkom i azijskom tržištu, te o planovima istovremenog razvoja Voyagera i Alepha. Paul Canning, IEEE, pokazao je statističke pokazatelje o iznimno velikom broju patenata koji se objavljuju u izdanjima IEEE-a, a Reinhard Schuelke, iz Blackwella je održao izlaganje pod naslovom *Partnerships in Learning, Research and Professional Practice*. Veliko zanimanje izazvalo je izlaganje Ivana Milera za Info-kod, *Perspektive korištenja suvremenih identifikacijskih tehnologija u informacijskom sustavu knjižnica*.

Održana je i promocija Zbornika 7. i 8. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica, kao i predstavljanje posterskih izlaganja.

Unatoč dobro organiziranom i zanimljivom seminaru o uvođenju knjižničkog paketa Voyager u knjižnice u sustavu znanosti i visokog školstva, ipak su brojna otvorena pitanja i dalje ostala bez odgovora.

Mirjana Mihalić

International Federation of Library Associations
and Institutions

Sekcija za audiovizualnu i multimedijску građu

Međunarodni stručni skup "Audiovizualna građa i nasljeđe" Zagreb, 26. listopada 2007.

Knjižnice grada Zagreba u suradnji sa Sekcijom za audiovizualnu i multimedijску građu Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova organiziraju jednodnevni međunarodni stručni skup *Audiovizualna građa i nasljeđe* koji će se povodom UNESCO-ovog Svjetskog dana audiovizualnog nasljeđa, 100. obljetnice Gradske knjižnice Zagreb i 45. obljetnice utemeljenja Glazbenog odjela Gradske knjižnice, održati 26. listopada 2007. u Knjižnicama grada Zagreba, Gradska knjižnica, Starčevićev trg 6.

Tema skupa odabrana je kako bi se skrenula pozornost na važnost audiovizualnih dokumenata u globalnom digitalnom okruženju. O značaju audiovizualnih dokumenata u knjižnicama i srodnim ustanovama, digitalizaciji kao načinu očuvanja audiovizualnih dokumenata te prikazu audiovizualnih dokumenata kroz OPAC govorit će stručnjaci iz Hrvatske te gosti iz inozemstva Bruce Royan (Concurrent Computing, Edinburgh), Gregory Miura, (Bibliothèque nationale de France, od travnja Université Michel de Montaigne Bordeaux 3) i Marwa El Sahn (Bibliotheca Alexandrina).

Program s detaljnim informacijama biti će uskoro dostupan na adresi: <http://www.kgz.hr>.

Sanja Vukasović-Rogač

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: mr.sc.Tibor Tóth, dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, mr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš
HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285